

Nókis qalası Ádillik bólımı
mámlekethlik xizmetler orayı

2023-jil

22

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Nókis qalası Mektepke shekemgi hám
mektep bilimlendiriliw bólimi başlığı w.w.a

U.Auyezmuratova

2023-jil

**Nókis qalası Mektepke shekemgi
hám mektep bilimlendiriliw bólime
qarashı 38-sanlı ulıwma orta bilim
beriw mektebi mámlekethlik mákemesi**

USTAVÍ

**Nókis qalalıq Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw bólmine qaraslı
38-sanlı ulıwma orta bilim beriw mektebiniń**

U S T A V I

1-bap. Uliwma qagiydalar.

1. Bul Ustav Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası mektepke shekemgi ham mektep bilimlendiriyw bolimine qaraslı 38-sanlı ulıwma orta bilim beriw mektebiniń (bunnan keyingi ornlarda – mektep dep ataladı) xizmetin shólkemlestiriw hám ámelge asırıw tártibin belgileydi.

2. Uliwma bilim beriw mákemesinde óz xizmetinde Ózbekstan Respublikası Konstituciyası, Ózbekstan Respublikasınıń «Bilimlendiriyw haqqında»ǵı Nızamı hám basqa nizamlarga, Ózbekstan Respublikası Oliy Majlis palatalarınıń qararlarına, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń bilimlendiriyw salasına baylanıshlı Pármanları, Qararları, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń qararlarına, basqa normativ-huqıqı hújjetlerge, sonday-aq Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw ministrliginiń oqıwtárbiyaga baylanıshlı qarar, biylik, buyrıq hám kórsetpelerine hám de usı Ustavqa ámel etedi.

3. Uliwma bilim beriw mákemesi úzliksız bilimlendiriyw diziminiń tiykargı buwını bolıp, ol oqıwshılarga I-XI klaslar kóleminde mámlekетlik bilimlendiriyw standartları tiykarında, pán tiykarlarının ulıwma orta maglıwmat beriwshi májbúriy bilimlendiriyw mákemesi bolıp esaplanadı.

4. Uliwma bilim beriw mákemesi yuridikaliq shaxs bolıp esaplanadı hám óz Ustavına, gárezsiz balansına, shaxsiy gazna esap betlerine, óz atı kórsetilgen mórgé (Ózbekstan Respublikası Mámlekетlik gerbiń súwreti túsiriledi), shtampqa hám blankalarga iye boladı.

5. Uliwma bilim beriw mákemesi Ustavi pedagogikalıq keneste qabil etiledi qalalıq mektepke shekemgi ham mektep bilimlendiriyw bólimi tarepinen tastiyiqlanadı ham Nókis qalasi Adillik bólimi mámlekетlik xizmetler orayı tarepinen mámlekетlik dizimnen ótkeriledi.

6. Mámlekетlik ulıwma bilim beriw mekteplerinde ulıwma orta bilim beriw biypul ámelge asırıladı.

Oqiwhıldarıń ata-analari yaki olardin ornın basıwshi shaxslardıń (keying ornlarda ata-analar dep oqılsın) ıqtıyajınan kelip shigip balalarınıń talim-tarbiyasına kómeklesiw maqsetinde bilimlendiriyw mákemelerinde qosımsısha tólemlı talim xizmetleri shólkemlestiriliwi mumkin.

7. Uliwma bilim beriw mákemesinde bilim alıw tilin tańlaw Ózbekstan ham Qaraqalpaqstan Respublikasınıń “Mámlekетlik tili haqqında” ǵı Nızamina muwapiq ámelge asırıladı.

8. Uliwma bilim beriw mákemesi Ózbekstan Respublikası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw ministrligi sistemاسına kiritilgen Qaraqalpaqstan Respublikası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw ministrligi, Nókis qalası mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw bólmine qaraslı mákemesi esaplanadı.

9. Uliwma bilim beriw mákemesiniń tolıq rasmiy atı:

Qaraqalpaq tilinde-Qaraqalpaqstan Respublikası Nokis qalası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriyw bólmine qaraslı 38-sanlı ulıwma orta bilim beriw mektebi Ózbek tilinde- Qoraqalpogiston Respublikası Nukus shahar maktabgacha va maktab ta’limi tasarruffidagi 38-sonlı davlat umumta’lim maktabı

Inglis tilinde-State Secondary School №38 Pre-school and School Education of Nukus of the Republic of Karakalpakstan

Rus tilinde-Государственная общеобразовательная школа №38отдела дошкольного и школьного образования города Нукуса Республики Каракалпакстан.

10. Uliwma bilim beriw mákemesi mánzili: Qaraqalpaqstan Respublikası Nókis qalası Miywelı kóshesi 10 jay. (tel:61/223-72-53; faks:223-72-53)
E-mail:nukus-38mactab@umail.uz. Mekteptüň 2-filiali imarati bar bolıp Qaraqalpaqstan Respublikası, Nókis qalası, "Juwazshi" makan puqaralar jiyını, Miywelı kóshesi 10-jayda jaylasqan.(Indeks nomeri: 234000)

2-bap Uliwma orta bilimlendiriwdiń maqseti hám waziyapaları.

11. Mámleketlik bilimlendiriw standartına muwapiq hár bir jeke adamniń bilim hám tárbiya alıwı, boyınsha konstituciyalıq huqıqın ámelge asırıw ulıwma orta bilimlendiriwdiń tiykargı maqseti bolıp esaplanadı.

Uliwma orta bilimlendiriw oqıwshılarga bilimlerdiń zárür kólemin beredi, erkin pikirlew, shólkemlestiriwshilik qabiletı hám ámeliy tájiriybe kónlikpelerin rawajlandırıdı. X-XI klass oqıwshılarına arnawlı hám tereńlestirilgen tayarlıqtı talap etpeytugın qánigelikler boyınsha kásiplik tálim beriledi.

Uliwma orta bilimlendiriwdiń waziyapaları tómendegilerden ibarat:

- oqıwshılar tárepinen barqulla bilim alıwin támiyinlew, olarda bilim alıw zárúrligin rawajlandırıw;
- oqıwshılarda milliy hám de ulıwma insaniylıq qadiriyatlardı, dástúrlerdi jámlestiriw tiykarında joqarı ruwxıy, ádep-ikramlılıq paziyletlerdi engiziw, óz shańaragına, Watanına hám xalqına sadiqlıq ruwxında tárbiyalaw;
- tálim-tárbiya processinde oqıtıwdıń zamanagóy pedagogikalıq usılların hám de informaciya-kommunikaciya texnologiyaların nátiyjeli engiziw hám nátiyjelilikke erisi;
- oqıwshılardıń ózine tán bolgan jeke unamlı qásiyetlerin aniqlaw, qollap-quwatlaw, rawajlandırıw, olardıń joqarı dárejede tálim-tárbiya alıwlari, dóretiwhilik qabiletlerin kórsete alıwı hám rawajlandırıwı ushin qolaylı sharayatlar jaratıp beriw.

12. Uliwma bilimlendiriw mákemeleri ulıwma orta bilimniń maqseti hám waziyapaların ámelge asırıw ushin barlıq zárür shólkemlestiriwshilik, oqıw-metodikalıq, materiallıq-texnikalıq hám psixologiyalıq-pedagogikalıq tálim-tárbiya ortalığın jaratıp beredi.

3-bap. Uliwma orta bilim beriwdi shólkemlestiriw.

13. Uliwma orta bilimlendiriw baslangısh bilim (I-IV klaslar),tayanışh orta bilimlendiriw (V-IX klaslar) hám deulıwma orta bilim (X-XI klaslar) basqıshlarının ibarat bolıp, kúndizgi tálim formasında ámelge asırıladı.

14. Baslangısh bilim (I-IV klaslar) –tayanışh orta bilimlendiriw hám ulıwma orta bilim alıw ushin zárür bolgan sawatxanlıq, bilim hám kónlikpe tiykarların, milliy hám ulıwma insaniylıq qádiriyatlardı qáliplestiriwge qaratılıdı.

15. Tayanışh bilim beriw (I-IX klaslar) - bilimleriniń tiykargı zárúriy kónlikpesin beredi, erkin pikirlew, tálim dástúri mazmunına sáykes qábiyet hám ámeliy tájiriybe kónlikpelerin rawajlandırıdı.

Sonday-aq, tayanışh orta bilim oqıwshıları IX klasın tamamlagannan soń ıqtıyarlı råwishte tańlaw tiykarında ulıwma bilim beriw mákemesiniń X-XI klaslarda yaki akademiyalıq liceylerde bilim alıwin dawam ettiriw huqıqın beredi.

16. Uliwma orta bilimlendiriw (X-XI klaslar) - ulıwma bilim beriw bagdarlamaların ózlestiriw tiykarında oqıwshılarda sociallıq ómir ushin zárür bilim, kónlikpe hám uqıplılıqtı iyelew, kompetenciyalardı qáliplestiriw, arnawlı hám tereńlestirilgen tayarlıqtı talap

etpeytugin kásiplerdi úyretiw arqalı olardıń kásip-óner alıwga bolgan zárúrligin tolتىرلغا bagdarlaydı hám de bilimlendiridiń náwbettegi basqışhin tańlawga járdem beredi.

Uliwma orta bilim-mektep pitkeriwhilerine bagdarlangan iqtaryariy túrde bilimdi, kásip-óner hám joqarı oqıw orınlarında dawam ettiriw huqıqın beredi.

17. Uliwma bilim beriw mákemelerindegi oqıw-tárbiya isleri uliwma orta bilimlendiridiń tayanış rejesi hám uliwma bilim beriw bagdarlaması tiykarında ámelge asırıladı

Uliwma bilim beriw mákemelerindegi oqıw-tárbiya barısı menen baylanışlı basqa mäsleleler (sabaq kestesin qáliplestiriw, háptelik oqıw júkleme) uliwma orta bilim beriwdiń mámlekетlik standartına tiykarlanıp islep shigılgan oqıw rejesine muwapiq belgilenedi.

18. Uliwma bilim beriw mákemelerinde tómendegi túrleri shólkemlestiriliwi mümkin:

- Baslawish mektep (oqıtıw müddeti 4 jıl: I-IV klaslar);
- Uliwma bilim beriw mektebi (oqıtıw müddeti 11 jıl: I-XI klaslar);

19. Bilimlendiriw processi uliwma orta bilim beriwhi kundizgi majburiy bilimlendiriw oqıw rejeleri ham dasturleri boyinsha shólkemlestiriledi.

20. Zárúrlikke kóre, uliwma bilim beriw mákemelerinde oqıwshılardıń awqatlaniwi ushin shart-sharayatlar jaratıldı.

21. Jana oqıw jılındagi bilim beriw basqa tillerde alıp barılatugın hám de belgilengen normalar boyinsha tiyisli maydanga iye bolgan mektepte shólkemlestiriletugin klaslarda oqıwshılar sanınıń artıwı mekteptiń qárejetler smetasında názerde tutılgan kórsetkishlerge tuwrı kelmegen hallarda, mekteptiń qosımsıha talabı tiykarında qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw bólimi hám qala hákımlıgi finans bólümimiń razılığı menen qosımsıha klaslar shólkemlestiredi.

22. Uliwma bilim beriw makemesinde klastan tısqarı shinigıwlar hám dógerek jumısları oqıwshılar hám ata-analardıń qálewi hám de tileklerin, oqıwshılardıń qızıwshılığı hám qábiletin esapqa algan halda ótkeriledi.

4-bap. Oqıw-tárbiya processin shólkemlestiriw hám onıń mazmuni.

23. Oqıw jılı uliwma bilim beriw mákemelerinde tiyisli jıldını 2-sentyabrinen kelesi jıldını 25-mayına shekem dawam etedi hám tórt sherekke bólinedi.

24. Oqıw tárbiya barısın shólkemlestiriwde tómendegi müddetlerge ámel qılınadı:

- oqıw jılıniń dawamlılığı - 34 hápte (1 klaslar ushin 33 hápte);
- oqıw háptesiniń dawamlılığı - 6 kún (I-IV klaslar ushin 5 kún) ;
- sabaq shinigıwlarınıń dawamlılığı - 45 minut;
- sabaq shinigıwları aralığındagi tánepis - 5-10 minut (oqıw kúni ortasındagi tánepistiń dawamlılığı - 15-30 minut).

25. Miynet haqqındagi nızam hújjetlerinde bayram (jumis islemeytugin) kúni dep belgilengen kúnlerde sabaq shinigıwları ótkerilmeydi.

26. Bayram (jumis islemeytugin) kúnlerge tuwrı kelip qalgal shinigıwlardıń temaları oqıw bagdarlamalarında ıqshamlastırgan halda keyingi sabaq shinigıwlarında ótkeriledi.

27. Oqıw jılı dawamındagi dem alıslardıń müddetleri tómendegihe belgilenedi:

- gúzgi dem alıs - 4-noyabrden baslap 6 kalendár kún;
- qısqı dem alıs - 28-dekabrden baslap 14 kalendár kún;
- báhárgi dem alıs - 21-marttan baslap 7 kalendár kún;
- jazgı dem alıs – aqırğı basqıshlı qadagalaw sınawları ótkerilgen kúnnen (basqıshlı qadagalaw ótkerilmeytugin klaslar ushin oqıw jılı tamamlangan kúnen keyingi kúnen) baslap sol jıldını 1-sentyabrine shekem;

- dem alistiń aqırğı kúni bayram (jumis islemeytugin) kúnge tuwri kelgen jagdayda, sabaq shinigiləri keyingi jumis kúnenen baslap dawam ettiriledi;
- 1-klass oqiwshiları ushın fevral ayı dawamında bir háptelik qosimsha demalıs beriledi.

28. Uliwma orta bilim beriw mákemelerinde jazgı demalıs kúnleri kúndizgi dem alis orayları hám oyin maydanshaların shólkemlestiriliw múmkin.

29. Belgilengen normalar boyinsha tiyisli maydanga iye bolgan mekteptiń klaslar tolıqlığı 35 ten artıp ketiwine jol qoyılmayıdı.

30. Tómendegi jagdaylarda klastagi oqiwshilar eki toparga bólip oqıtılıdı:

- oqiwshilar sanı 25 hám onnan artıp bolgan uliwma orta bilim beriw mektepleriniń I-XI klaslarda «Shet tili» páni, «Koreys tili» páni V-IX klaslarda texnologiya, V-XI klaslarda informatika hám xabar texnologiyaları, VIII-XI klaslarda dene tárbiya, oqiw (bilim beriw) ózbek tilinde bolmagan uliwma orta bilim beriw mektepleriniń II-XI klaslarında ózbek tili páni hám de rus tili bolmagan uliwma orta bilim beriw mektepleriniń II-XI klaslarda rus tili páni.V-VII klaslarda koreys tili pani;

31. Oqiwshilardiń sapalı bilim aliwin hám olardı uliwma orta bilim beriwdiń mámleketlik bilimlendiriy standartlarına sáykes túrde oqıtılw nátiyjelerin qadagalaw maqsetinde mekteplerde tómendegi baqlaw túrleri alıp barılıdı:

- **Kúndelik baqlaw** - oqiwshilardiń bilim, kónlikpe hám tájiriybelerin turaqlı túrde tekserip barıw ushın sorawlar, baqlaw jumısları yamasa testler kórinisinde ótkeriledi;
- **Shereklik baqlaw** - sherek juwmagında oqiwshilardiń bilim, kónlikpe hám uqıplılığın bahalaw ushın oqıw dásturiniń bir bólegi juwmaqlanganda ámelge asırıladı hám ol jazba baqlaw jumısı yamasa test kórinisinde alıp barıldı;
- **Basqıshlı baqlaw** - oqıw jılı juwmaqlanganda awızeki, jazba imtixan hám de test sınawları kórinisinde ámelge asırılıp, ogan tiykarınan oqiwshınıń juwmaqlawshı bahası, reytingi anıqlanadi hám oqiwshını keyingi klasqa ótkeriwge qarar etiledi;
- **Juwmaqlawshı baqlaw** - tayanish orta bilim beriw hám uliwma orta bilim beriw juwmaqlangannan soń juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyası kórinisinde ótkeriledi;

Shet tili páninen oqiwshilardiń ózlestiriw dárejesi xalıq aralıq bahalaw sistemasi tiykarında anıqlanıwi múmkin.

32. Uliwma bilimlendiriy V-VIII ham X klass oqiwshiları tiyisli panlerden basqıshlı baqlawlardı tabisli tapsırgannan son keyingi klasqa otkeriledi.

33. Medicinalıq-másláhát komissiyasınıń sheshimi hám mekteptiń pedagogikalıq keñesi qararı tiykarında qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriy bólümibasılığınıń buyrıǵı menen oqiwshilar juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyası hám basqıshlı baqlaw jumıslarınan azat etiliwi múmkin.

Olardıń bilimlerin juwmaqlawshı bahalaw hám reytingin anıqlaw jıllıq bahalar tiykarında ámelge asırıladı.

34. Uliwma bilim beriw mákemesiń IX klasın tamamlagan oqiwshilarga mámleket úlgisindegi tayanish orta maglıwmat haqqındagi shahodatnoma, VIII-IX klaslardagi oqıw dáwirinde tek gana jaqsı kórsetkishlerge hám úlgili minez-qulıqqa iye bolgan, juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasın jaqsı tapsırgan pitkeriwshilerge «ayrıqsha» dárejeli shahodatnama beriledi.

XI klastı pitkeren oqiwshilarga mámleket úlgisindegi uliwma orta bilimlendiriy haqqındagi, X-XI klaslardagi oqıw dáwirinde tek gana jaqsı kórsetkishlerge hám úlgili minez-qulıqqa iye bolgan, juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasın tabisli tapsırgan pitkeriwshilerge bolsa «ayrıqsha» dárejeli attestat beriledi.

Uliwma bilimlendiriy makemesinin IX klasın pitirgenligi haqqındagi ayrıqsha dárejeli shahodatnaması bar, X-XI klaslardagi bárshe pánlerden shereklik hám jıllıq bahaları

ayrıqsha bolgan, úlgili minez-qulqi hám jámiyetlik jumislarda belseñdilik kórsetken XI klass pitkeriwshilerine altın medal beriledi.

Uliwma bilimlendiriw mákemesiniň IX klasın pitirgenligi haqqındagi ayrıqsha dárejeli shahodatnaması bar, X-XI klaslardagi bárshe pánlerden jíllıq bahaları ayrıqsha bolgan, úlgili minez-qulqi hám jámiyetlik jumislarda belseñdilik kórsetken XI klass pitkeriwshilerine gúmis medal beriledi.

Mámleketlik bilimlendiriw standartları sheńberinde uliwma bilimlendiriw dástúrlerin gárezsiz ózlestirgen oqıwshılarga eksternat tártibinde juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasın tapsırıw huqıqı beriledi. Juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasın eksternat tártibinde tabislı tapsırgan pitkeriwshilerge mámleketlik úlgidegi attestat beriledi.

5-bap. Uliwma bilim beriw makemesine oqıwga qabil etiw.

35. Mektep jasındagi balalardı uliwma orta bilimlendiriwge qamtip alıw (rayon) qala hákimlikleriniň qarari menen uliwma bilim beriw mákemelerine biriktirilgen (mikroaymaq) tiykarında ámelge asırılıdı.

36. Uliwma bilim beriw makemesi basligi usi makemege biriktirilgen aymaqtığı mektep jasındagi balalardı óz waqtında uliqma bilim beriw mákemesine oqıwga qamtip alıw ushın juwapker esaplanadı.

37. Uliwma orta bilim beriw mákemeleriniň 1-klasına Nizam hujjetlerinde belgilengen tartipte mektep jasındagi balalr medicinalıq qararga tiykarlanıp qabil etiledi.

38. Balalardı uliwma bilim beriw makemesiniň 1-klasına qabil etiw ushın olardıń atanaları tárepinen my.maktab.uz. saytına arza berilip dizimnen otiledi ham tómendegi hujjetler tapsırılıdı:

- -ata-analar tárepinen uliwma bilimlendiriw mákemesi basligi atına arza;
- -balanıń den sawlıǵı haqqında medicinalıq maglıwmatnama;
- -balanıń 3,5 x 4,5 sm kólemdegi 4 dana reńli foto súwreti;
- -2027/2028-oqıw jılınan baslap – baslangısh bilimlendiriwge májbúriy bir jíllıq tayarlawdan ótkenlik haqqındagi mámleketlik úlgidegi sertifikat.

39. Mámleketlik uliwma orta bilim beriw mákemelerine balalardı Mámleketlik xızmetler orayları yamasa Ózbekstan Respublikası Birden-bir interaktiv mámleketlik xızmetleri portalı arqalı qabil etiw tártibi basqishpa-basqışh engiziledi.

40. Mektep jasına jetken balalar uliwma bilim beriw makemesiniň 1-klasına;
a) qaraqalpaq klasına tayarılıq darejesine qaramastan;
b) rus klasslarina rus tilin biliw darejesine mektep tarepinen duzilgen komissiya sheshimi menen qabil etiledi.

Rus tilin biliw darejesi talapqa juwap bermese ata-anasına tusindirilip bala qaraqalpaq klasqa irkinishsiz qabil etiledi.

41. Oqıwga qabil qilinip atırgan balalardıń ata-anaları tiykargı Ustav, ishki-tártip qagıydaları hám oqıw-tárbiya processin tártipke salıwshı basqa hújjetler menen tanıstırılıwi lazımlı.

42. Uliwma bilim beriw mektebi adminstraciyası hár jılı iyun-avgust aylarında oqıwga qabil etiw jumısların shólkemlestiriw ushın zárür iláljardı kóredi.

43. Shet el puqaraların mektepke oqıwga qabil etiw tártibi Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilengen tártipte ámelge asırılıdı.

44. Mekteptin ishki-tartip qagıydaları buzgan oqiwshilar hakimiyat janındagi jas ospirimler menen islesiw komissiyasi menen kelisilgen halda pedagogikaliq kenes qararı menen mektepten shigariladi.

6-bap. Oqıwshılardıń den sawlıgın qorgaw.

45. Oqıwshılarga medicinalıq xızmet kórsetiw ulıwma orta bilimlendiriw mekemelerine medicinalıq mekemeler biriktirilgen medicina xızmetkerleri ámelge asıradı.

Medicina xızmetkerleri mektep adminstraciysi hám pedagog-xızmetkerler menen bir qatarda emlew- profilaktika ilajların shólkemlestiriw, sanitariya normaları, qagyydaları hám gigiena talaplarına ámel etiw, awqatlanıw rejimi hám sıpatına, oqıwshılardı medicinalıq kórikten ótkeriw hám den sawlıqları ushin juwapker esaplanadı.

46. Uliwma bilim beriw mektebi adminstraciysi tárepinen medicina xızmetkerleriniń jumıs alıp bariwı ushin shárt-sharayatlar (arnawlı xana, mebel hám medicinalıq úskeneler, birinshi járdem kórsetiw ushin zárür bolgan dári-dármaqlar) jaratıp beriledi.

47. Uliwma bilim beriw mektebi oqıwshıların hár jılı medicinalıq kórikten ótkeriw Ózbekstan Respublikası Den sawlıqtı saqlaw ministrligi tárepinen belgilengen tártipte ámelge asırıladı.

48. Uliwma bilim beriw mákemelerinde oqıw-tárbiya procesin psixologiyalıq tárepten támiyinlew mektep psixologları tárepinen ámelge asırıladı.

49. Awızeki sóylewde kemshilikleri hám ses intonaciyasında kemshilikleri bolgan oqıwshılarga korrekcion-logopedik járdem beriw maqsetinde mektepte oqıtıwshı-logopedler (defektologlar) jumıs alıp barılatugın logopediya bolimshesi shólkemlestiriliwi mumkin.

7-bap. Pedagog kadrlar menen támiyinlew.

50. Tiyisli joqarı maglıwmatı, kásiplik tayarlığı bar hám joqarı ulgılı paziyletli shaxslar pedagogikalıq xızmet penen shugıllanıwi mumkin. Pedagogikalıq xızmet penen shugıllanıw sud qararı menen biykar etilgen shaxslarga ulıwma bilim beriw mákemelerinde bul xizmet penen shugıllanıwına jol qoyılmayıdı.

51. Pedagog kadrlar belgilengen tártipte qayta tayarlaw kurslarına tartıladı, olardı qayta tayarlaw tiyisli mákemeler tárepinen ámelge asırıladı.

52. Uliwma bilim beriw mektebi pedagogikalıq jámáát agzaları oqıtıw bagdarları (tábiyyiy, anıq, gumanitar, sociallıq hám basqa pánler) boyınsha metod birlespelerge birlestiriledi.

53. Uliwma bilim beriw mektebi pedagoglarınıń (oqıw pánleri hám saatları boyınsha) wazıypasın waqtinsha atqarıp turıw hám de xızmetkerleriniń klastan tıs jumısı Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministrligi tárepinen belgilengen tártipte ámelge asırıladı.

54. Uliwma bilim beriw mektebi adminstraciysi pedagog xızmetkerlerdiń abıroyı hám sociallıq statusın, olardıń juwapkershiligi hám kásiplik sheberligin asırıw boyınsha anıq bagdarlı jumıslardı ámelge asıradı, olardıń sistemali túrde qánigeligin asırıwı hám óz ústinde jumıs alıp bariwları, bilimlendiriw sistemasına aldingı pedagogikalıq hám informaciya-kommunikaciya texnologiyaların sonday-aq jańa oqıw dástúrlerin usınıwı ushin shárt-sharayatlar jaratadi.

8-bap. Uliwma orta talimdi basqarıw.

55. Uliwma bilim beriw mákemesi direktörin tayinlaw mektepke shekemgi ham mektep bilimlendiriw ministrligi menen kelisilgen halda aymaqliq basqarmalar tárepinen ámelge asırıladı. Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministrligine tikkeley

boysınıwshı ulıwma orta bilim beriw mákemelerinen tısqarı.

Uliwma bilim beriw mákemeleri direktorın lawazımınan azat etiw miynet kodekisinde belgilengen tártipte ámelge asırıladı.

56. Uliwma orta bilim beriw mektebine tikkeley jamiyetshilik baqlaw sistemasin engiziw maqsetinde yuridik shaxs darejesine iye bolmagan ulıwma orta bilim beriw makemesinin Baqlaw kenesi (keyingi ornlarda baqlaw kenesi dep juritiledi) sholkemlestiriledi.

Baqlaw kenesinin basqa waziypalari mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministrligi tárepinen belgilengen tartipte ámelge asırıladı.

57. Uliwma orta bilim beriw mektebi direktori mákemeniń shólkemlestiriw-huquqıy, oqıw-tárbiyalıq, ruwxıy-agartıwshılıq hám qarji-xojalıq jumıslarınıń shólkemlestiriliwine tikkeley juwarker esaplanadı.

58. Uliwma orta bilim beriw mákemelerinde pedagogikalıq keńesler dúziledi ham onin xizmeti mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministrligi tárepinen tártipke salınadi.

59. Pedagogikalıq keńes ulıwma orta bilim beriw mákemelerinde oqıw-tárbiya barısınıń shólkemlestiriliwinde joqarı basqarıw organı esaplanadı.

60. Uliwma orta bilim beriw mákemesinde nizam hujjetlerine tiykarlanıp oqiwhilardın jámáát birlespeleri xizmet korsetedi.

61. Uliwma orta bilim beriw mektebin attestaciyanan ótkeriw hám akkreditaciya qılıw Özbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilengen tártipte ámelge asırıladı.

Uliwma orta bilim beriw mektebinin bassı hám pedagog xızmetkerlerdi attestaciyanan ótkeriw hám olarga qánigelik kategoriyların beriw tártibi Özbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilengen tartipte amelge asırıladı.

9-bap. Bilimlendiriw processi qatnasiwshılarıńı huqıq hám májbúriyatları.

62. Tómendegiler bilimlendiriw processi qatnasiwshıları esaplanadı:

- ulıwma orta bilim beriw makemesiniń oqiwhıları (keyingi ornlarda oqiwhılar dep júritiledi);

- ulıwma orta bilim beriw makemesiniń pedagogları (keyingi ornlarda oqıtıwshılar dep júritiledi);

- ulıwma orta bilim beriw makemesiniń adminstraciysi (direktor, direktor orınbasarları);
- oqiwhılardıń ata-anaları;

63. Oqiwhılardıń huqıqları:

▪ mámleketlik bilimlendiriw standartlarına muwapiq ulıwma orta bilim beriw mákemesinde biypul bilim alıw;

▪ ózinin insanyılıq qádir-qımbatlarınıń húrmet qılıniwi, hújdan hám xabar erkinligin seziwi, óz kóz-qarasları hám pikirlerin erkin sáwlelendiriw;

▪ hár túrli ilimiý jumıs penen shugillaniwi, seminarlar, májılısler, olimpiadalar, kórgizbe hám tańlawlarda qatnasiw;

▪ qosımsıha (pullı hám biypul) bilimlendiriw xızmetinen paydalaniw;
▪ nizam hújjetlerinde belgilengen basqa huqıqlarınan paydalaniw;

64. Oqiwhılardıń waziypalari:

Özbekstan Respublikası Konstituciysi hám nizamlarına, ádep-ikramlıq qagıydalarına ámel etiw;

▪ usı Ustav hám ishki tártip qagıydaların sózsız orınlaw;
▪ mámleketlik bilimlendiriw standartları kóleminde ulıwma bilim alıw ushın umtılıwlari;

- sabaq kestesi tiykarında sabaqlarga óz waqtında keliwi, barlıq sabaqlarda qatnasiwi, sebebsiz sabaq qaldırmaw kerek ekenligi;
- oqıw barısı oqıw kerek bolgan barlıq oqıw quralları, kündelik dápteri, sabaqlıq, oqıw qollanbaları hám dápterlerin tolıq alıp keliw;
 - usı Ustavta belgilengen oqıwshı formasında keliwi;
 - oqıtıwshılar tárepinen berilgen tapsırmalardı óz waqtında orınlaw;
 - óz bilimi hám ámeliy kónlikpelerdi erkin ráwıshe ámelge asırıw hám bekkemlep bariwlari hám de ulıwmalastırıw dárejelerin asırıw;
 - mektep hám jámaát tapsırmaların orınlawda belseñdilik kórsetiw;
 - uliwma bilim beriw makemesiniń múlkin asırap abaylaw.

65. Oqıtıwshılar:

- ózi sabaq beretugin pánin jaqsı biliwi hám jeterli kásiplik sheberligine iye bolıwı;
- uliwma bilim beriw mákemesinde hám pedagogikalıq jámaát arasında óz bilimi, júris turısı, joqarı ruwxıy ádep-ikramlıq paziyletleri, onıń mádeniyatlılıgi, úlgılı turmis tárizi, kiyiniw mádeniyati menen basqalarga órnek bolıwlari;
- jamiyetlik turmis ushin maql bolmagan qattı háreketler etiwden saqlaniwlari, oqıwshılardıń háreketlerinen xabardar bolıwlari;
- uliwma bilim beriw makemesi abırayı, oqıw-tárbiya sıpatı hám nátiyjeliligin asırıw jolında belseñdilik kórsetiwleri;
- kásiplik sheberliginiń joqarı dárejede bolıwı, bilim alıwshılardıń oqıw bagdarlamaların mámlekетlik bilimlendirıw standartları dárejesinde ózlestiriwin támiyinlew;
- oqıwshılardi húrmet etiwi hám olardı zorlıqlardıń bárshe kórinislerinen qorgaw kerek ekenligi;
- oqıwshılardıń ámeldegi nızamlarga, miynetke, ata-analarga ruwxıy, tariyxiy, milliy hám uliwma insaniylıq qádiriyatlarga húrmet ruwxında tárbiyalawları;
- oqıwshılardı bir-birin húrmet etiw, tatiwlıq hám doslıq ruwxında tárbiyalawları;
- shinigıw ótkeriwge óz waqtında hám sıpatlı tayarıq kóriwleri, óz kásiplik sheberligin turaqlı túrde asırıp bariwlari;
- belgilengen müddetlerde yaki qánigeligin asırıwga zárúrlik bolganda qánigeligin arttıriw institutlarında óz kásiplik sheberligin asırıwlari, jas qánigeler bolsa, joqarı oqıw ornın pitkergennen keyin úsh jıldan soń qánigeligin arttıriwga bariwı;
- metodikalıq keńes hám metod birlespelerdiń jumıs barısında hám basqa túrdegi metodik jumıslarda qatnasiwi;
- pedagogikalıq keńes hám mektep hákımshılıgi tárepinen ótkerilip atırgan májılıslerde qatnasiwi;
- oqıwshılardıń ata-anaları (olardıń ornın basıwshı shaxslar) menen turaqlı túrde baylanısta bolıwı;
- usı Ustav, ishki tártip qagyadalarında belgilengen kiyiniw mádeniyati talaplarına ámel qılıwi lazımlı.

66. Uliwma bilim beriw mektebi direktori:

uliwma bilim beriw mákemesi jumıslarınıń barlıq lawazım bagdarları boyınsha uliwma basshılıqtı ámelge asıradı;

- óz lawazımı boyınsha pedagogikalıq keńes başlığı esaplanadı;
- uliwma bilim beriw mákemesi oqıw-tárbiya barısı hám kündelikli jumıs barısına tikkeley basshılıq etedi;
- bilim beriw (oqıw-tárbiya) jumısların shólkemlestiredi, mekteptiń hákımshılık-xojalıq (islep shıgarıw), qarji jumısların támiyinleydi, qáwipsızlık texnikası normaları hám

qagydalarına ámel qılıw tártibin jaratadı;

- óz wákilligi sheńberinde hár bir xızmetkerine olar ushın orınlaniwı májbúriy bolgan kórsetpeni beriwe haqılı;
- pedagogikalıq keňes penen birgelikte mektepti rawajlandırıw strategiyası, maqsetleri hám waziyaların belgileydi;
- uliwma bilim beriwe makemesi rawajlanıw dástúrlerin, oqıw rejelerin, kurslar, pánler oqıw-metodikalıq hújjetler, Ustav hám ishki tártip qagydaların islep shıgwı, tastiyıqlaw hám engiziw jumisların ámelge asıradı;
- mekteptiń jańa oqıw jılina, gúz-qıs máwsimine tayar bolıwin shólkemlestiredi hám támiyinleydi, mektepte abadanlastırıw, kóklemzarlastırıw jumisların ámelge asıradı, qabil etiw aktlerin tastiyıqlaydı;
- uliwma bilim beriwe makemesi jumis barısı dawamında júzege keletugin oqıw-metodikalıq, basqarıw, qarji, xojalıq hám basqa maselelerdi sheshiwe qatnasadi;
- pedagog hám basqa xızmetkerler jumisın rejelestiredi, muwapiqlastırıw hám qadagalaydı;
- kadrlardı tańlaw hám jumisqa qabil etiw jumisların ámelge asıradı, xızmetkerlerdiń lawazım májbúriyatların belgileydi, olardıń kásiplik sheberligin asırıw ushın shárt-shárayat jaratadı;
- sabaq kestesi, oqıtıwshıllarıń kúndelik hám jıllıq is rejelerin, tarifikasiya dizimi hám miynet dem alısları kestesin tastiyıqlaydı;
- oqıwshıllar hám xızmetkerlerdiń salamatlığın qorgaw hám bekkemlew, salamat awqatlandırıw ushın kerekli shárt-shárayatlar jaratılıwın támiyinleydi, olardıń jumisın qadagalaydı;
- jámáatlık shártnaması orınlarıwın támiyinleydi, mektep pedagoglar jámááti, kásiplik awqam shólkemine jumis islew ushın zárür qolaylıqlar jaratadı;
- nızam hújjetlerinde belgilengen basqa wákilliklerdi de ámelge asıradı.

67. Direktordıń oqıw isleri boyınsha orınbasarı:

- direktordıń oqıw isleri boyınsha orınbasarı mektep direktorınıń usınısı menen qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendirıw bólimi baslığı tárepinen lawazımga tayınlanadı hám lawazımnan azat etiledi;
- direktordıń oqıw isleri boyınsha orınbasarı mektep direktori menen birgelikte mekteptegi oqıw tárbiya barısın shólkemlestiredi;
- mektep pedagogları jámáátine metodikalıq tárrepten bassılıq etedi;
- oqıw tárbiya barısında qáwipsizlik texnikası normaları hám qagydalarına ámel etiliw tártibin támiyinleydi, oqıw isleri boyınsha esabatlardı júritedı hám uliwma májbúriy bilimlendirıw boyınsha jumislardı shólkemlestiredi;
- direktordıń oqıw isleri boyınsha orınbasarı tikkeley mektep direktorına boysınadı.

68. Direktordıń oqıw isleri boyınsha orınbasarı óz xızmetleri sheńberinde tómendegi waziyalardı orınlayıdı:

- pedagoglar jámáátınıń xızmetleri boyınsha kúndelikli hám keleshek jobalastırılıwın shólkemlestiredi;
- oqıtıwshıllar hám basqa pedagog xızmetkerlerdiń oqıw rejelerin hám dástúrlerin orınlaw boyınsha jumisların muwapiqlastırıw;
- zárür oqıw-metodikalıq hújjetlerdiń islep shıgwıwin shólkemlestiredi hám muwapiqlastırıw;

- oqıw barısınıń sıpatın hám oqıwshılardıń ózlestiriw nátiyjelerin obektiv tárizde bahalaniwin, dögerekler hám qosımsısha shinigıw jumısların turaqli túrde qadagalaydı;
- pedagog xızmetkerler tárepinen ótilip atırgan sabaqlardı turaqli túrde analiz etip baradı;
- basqıshlı qadagalaw imtixanların hám juwmaqlawsı mámlekетlik attestaciyaların ótkiziwgę taylorlıq kóriw hám olardı ótkeriw jumısların shólkemlestiredi;
- oqıw barısın shólkemlestiriw másıleleri boyınsıha ata-analar (olardıń ornın basıwshı shaxslar) dı qabil etedi;
- pedagog xızmetkerlerge jańa dástúrler hám pedagogikalıq texnologiyalardı ózlestiriw hám islep shıgiwdı járdem beredi;
- oqıw shinigıwları hám bilimlendiriliw xızmetinen basqa túrleriniń kestelerin dúzedi, waqtınsıha joq bolgan oqıtıwshılardıń sabaqlarınıń sıpatlı hám óz waqtında almastırılıwin támiyinleydi, qaldırılgan hám basqa oqıtıwshı ornına ótilgen sabaqlardı esapqa alıw jurnalın júritedı;
- belgilengen esabat hújjetleriniń óz waqtında dúziliwin támiyinleydi, pedagoglar tárepinen klass jurnalları hám basqa hújjetlerdiń durıs hám óz waqtında júritiliwin qadagalaydı;
- pedagog kadrlardı tańlaw hám ornı-ornına qoyıwda qatnasadı, olardıń qánigeligin hám kásıplık sheberligin asırıw jumısların shólkemlestiredi, oqıwshılardıń bilim sıpatı monitoringin ótkeriwdi ámelge asıradı;
- metod birlespeler jumısına bassılıq etedi, óz qánigeligin asıradı;
- pedagoglar hám basqa xızmetkerlerdi attestaciyadan ótkeriwge taylorlıq kóriw hám onı ótkeriwge qatnasadı;
- pedagoglar hám oqıw-tarbiya xızmetkerleri quramınıń jumıs waqtın esapqa alıw tabelin júritedı, tastıyıqlayıdı hám direktorga tapsıradı;
- direktordıń xojalıq isleri boyınsıha orınbasarı qatnasiwında oqıw xanaları, ustaxanalar, sport zahı hám de járdemshi xanalardı pasportlastırıwdı óz waqtında hám sıpatlı ótkeriliwin shólkemlestiredi;
- miynetti qorgaw, ámeliy hám labaratoriya jumısların orınlaw boyınsıha metodikaliq kórsetpelerge tiykarlana otırıp qáwipsızlıq texnikasına kórsetpeni qatań orınlaniwin shólkemlestiredi;
- direktordıń ruwxıy-agartıwshılıq isleri boyınsıha orınbasarı menen birgelikte jol háreketi, júziw hawızları hám kóshede ózin tutıw, órt qáwipsızlıq qagıydaların úyretiw uslubı hám tártibin belgileydi;
- nızam hújjetlerde belgilengen basqa wákıllıklerdi ámelge asıradı:

69. Direktordıń ruwxıy-agartıwshılıq isleri boyınsıha orınbasarı:

- direktordıń ruwxıy-agartıwshılıq isleri boyınsıha orınbasarı direktordıń usınısına kóre qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriliw bólimi baslıgı tárepinen lawazımga tayınlanadı hám lawazımnan azat etiledi;
- direktordıń ruwxıy-agartıwshılıq isleri boyınsıha orınbasarı oqıwshılar menen klastan tısqarı hám mektepten tısqarı ruwxıy-agartıwshılıq islerin shólkemlestiredi, ruwxıy-agartıwshılıq islerine ulıwma metodikaliq bassılıqtı ámelge asıradı;
- anıq bir ilajlar ótkerilgende oqıwshılar menen klastan hám mektepten tısqarı islewe hı qáwipsızlıq texnikası normalarına hám qagıydalarga ámel etiliwin támiyinleydi, puqaralardı ózin-ózi basqarıw organları hám basqa jámiyetlik shólkemler menen birge islesedi;

- direktordiń ruwxıy-agartıwshılıq isleri boyınsha orınbasarı tikkeley mektep direktorına boysınadı.

70. Direktordiń ruwxıy-agartıwshılıq isler boyınsha orıbasarı óz xızmetleri sheńberinde tómendegi lawazım waziypalardı orınlayıdı:

- oqıwshılar menen klastan tısqarı hám mektepten tısqarı alıp barılatugın ruwxıy-agartıw isleri boyınsha házirgi hám keleshek rejeler düziliwin hám ótkeriliwin shólkemlestiredi;
 - klass bassıları, psixolog, kitapxanashı, dógerek bassıları hám tikkeley usı direktor orınbasarına boysınıwshı basqa xızmetkerlerdiń jumısın muwapiqlastırıdı.
 - turaqlı türde ruwxıy-agartıwshılıq jumıslarınıń sıpatın, dógerekler jumısın hám mektepten tısqarı kesheler ótkeriliwi hám de dógerek jurnallarınıń júritiliwin támiyinleydi;
 - ruwxıy-agartıwshılıq bagdarında tikkeley ata-analar (olardıń orının basıwshı shaxslar) menen birge islesedi;
 - oqıwshılardıń sabaqqa qatnasiwın (qatnas) kúndelikli türde qadagalap baradı, turaqlı türde sabaq qaldırıp atırgan oqıwshılardı ata-analar hám basqa da birge islesetugin shólkemler menen birgelikte bilimlendirirwge qamtip alıw ilajların kóredi hám belgilengen úlgidegi qatnas jurnalınıń júritiliwin támiyinleydi;
 - jas óspirimler arasında huqıbuzarlıqtıń aldın alıw boyınsha huqıqtı qorgaw uyımları menen birge profilaktikalıq keshelerdi ótkeredı;
 - mektep psixologi menen birgelikte jas óspirimler arasında óz janına qastıyanlıq etiw hám basqa unamsız hádiyselerdiń aldın alıw boyınsha sawbetlesiwlör ótkerip baradı;
 - talantlı hám qábiletlı oqıwshılardı anıqlaw hám olardı rawajlandırıw boyınsha ilajlardı ámelge asıradı;
 - mektep kitapxanashısı menen birgelikte oqıwshılardıń kitap oqıwga bolgan qızıgiwshılıqların asırıw maqsetinde úgit-násıyat jumısların alıp baradı;
 - oqıwshılar hám olardıń ata-anaları (olardıń orının basıwshı shaxslar) menen den sawlıqtı saqlaw, jol transport qáwipsizligi hám basqa baxıtsız hádiyselerdiń aldın alıw boyınsha keshelerdi shólkemlestiredi;
 - oqıwshılardıń usı Ustav hám ishki-tártip qagıydalarında, ádep-ikramlılıq qagıydalarında belgilengen normalarga ámel etiwin qadagalaydı;
 - oqıwshılardıń Ustavta belgilengen oqıwshı formasında keliwleri, oqıw quralların tolıq alıp keliwleri boyınsha qadagalaw ornatadı;
 - nızam hújjetlerinde belgilengen basqa wákıllıklerdi ámelge asıradı.

71. Direktordiń xojalıq isleri boyınsha orınbasarı óz xızmetleri sheńberinde tómendegi lawazım waziypaların orınlayıdı.

- direktordiń xojalıq isleri boyınsha orınbasarı mektep direktorınıń usınısına kóre qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendirirw bólım basligı baslıq tárepinen lawazımgı saylanadı hám lawazıminan azat etiledi;
- mektep imaratlarınıń texnikalıq halatına, yagnıy saqlanıwına, barlıq materiallıq baylıqlar(inventarlar, turlı oqıw kórgızbeli qurallar)dıń saqlanıwına juwapker bolıp esaplanadı;
 - mekteptegi xojalıq jumısların qadagalap bariw, hár ayda jumısshi-xızmetkerlerdi jumısqa kelgenligi haqqında tabel tayarlaydı;
 - materiallıq tovar baylıqlarınıń (mektepke alıp kelingen inventarlardı, xojalıq hám kancelyariya tovarların kiris etiw, olardı óz waqtında tarqatiw, dizimnen shıgarılgan

materiallıq baylıqlardı shıgis qılıw) kiris-shıgis dápterin júrgizedi;

- hár oqıw jılı baslanıwga shekem barlıq inventarlardı ońlaw, hár bir klass bólmesin, pán kabinetlerin, laboratoriyalardı ońlaw, támiyinlew, jańa oqıw jılına tayar etiw, dizim boyınsha buyımlar mebellerdi klass basshilarına, kabinet basshilarına, laboratoriya basshilarına belgilengen tártipte (tapsırıw-qabil etip alıw aktleri dúzilgen halda) tapsırıladı hám oqıw jılı juwmaqlanganda olardı pútin halda qabillaydı;
- kommunal tólemler (gaz, suw, elektr hám jıllılıq energiyası) boyınsha esaplagışhاردı kúndelik kórsetkishlerin alıp, analiz etilgen halda byudjetten ajiratılgan qarjılardan únemlilik penen paydalaniwdı shólkemlestiredi;
- telefon tarmaqlarınan paydalaniwda, baylanistiń úzliksizligin, sapasın qadagalaw hám de baylanıs buzılgan waqtılarda aymaqlıq telefon tarmaqları bólimlerine xabar berip, baylanisti tiklew ilajların kóredi;
- mekteptiń sanitariyalıq jagdayı talaplar dárejesinde bolıwında sipsekeshler, imaratti qorgawda qarawillar, dögerek-átiraptı abadanlastırıwda texnik xızmetkerler jumısın muwapiqlastırıdı;
- bir jilda bir márte jámáát komissiyası menen birgelikte materiallıq baylıqlardı túrleri boyınsha xatlaw(inventarizaciya)dan ótkeredi;
- mektepte kóklemzarlastırıw hám abadanlastırıw jumısların shólkemlestiriw;
- gúz-qıs máwsiminde jıllılıq sistemasınan paydalaniwda xızmet etiwshi mákeme menen dúzilgen shartnama tiykarında jıllılıq basımıniń jeterli dárejede bolıwin, onıń dawamlılıgin, jıllılıq jeterli dárejede bolmagan kúnlerde xızmet kórsetiwshi mákemege xabar etiw hám de usı kúnlerdi dizimge alıp, qalalıq xalıq bilimlendiriliw bólimleriniń oraylastırılgan qarji-buxgalteriyasına jıllılıq ushin tólep beriletugın summalardı qayta esapkitap qılıw haqqında eskertedi;
- gúz-qıs máwsimine mektep imarati tóbelerin, aynalar, jılıtiw sistemasiń, kanalizaciya jolların ońlap, tayar halga keltiriledi;
- Jeke tártipte jılıtilatugın mekteplerde qattı hám suyıq janılgı materialların waqtında jetkeriw hám sapalı saqlaw, olardı belgilengen mugdarda sarplaw hám de jılıtiw sistemasiń optimal dárejede islewin támiyinlew;
- órt qáwipsizligi úskenenelerin jeterli dárejede bolıwin qadagalaw.

10-bap. Mektep oqıwshıları ushin birden-bir mektep formasına qoyılatugın talaplar.

73. Uliwma bilim beriw mákemesi oqıwshıları ushin birden-bir forması Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilenedi.

- oqıwshılar tárepinen birden-bir mektep forması tómendegi talaplarga ámel etiliwi lazımlı;
- kiyimler júdá tar yaki júdá keń bolmawi;
- qızlar ushin yubkaniń uzınlığı dizeden 5-15 santimet r tómende bolıwı;
- er balalar ushin shalbardıń uzınlığı ayaq tobığınan tómende bolıwı;
- ayaq kiyimler ókshesiniń 3 santimetrden biyik bolmaslığı;
- kóylektiń eń joqarıdagı tek bir sádebinen basqa sádepleriniń qadalgan bolıwı;
- kiyimleriniń taza hám utyuglengen bolıwı;

74. Oqıwshılar mekteptiń ishinde bas kiyimsiz júriwleri lazımlı, mektepte ótkeriletugın túrli kesheler barısınan tısqarı.

75. Bilimlendiriliw mákemesinde oqıwshılar tárepinen mektep formasın kiyiw tártibine boysınıw mektep basshısı, klass basshiları, jaslar jetekshısı hám pedagog-xızmetkerler tárepinen qadagalap barıladı.

76. Pedagog-xızmetkerler mektep imaratu ishinde bas kiyimsiz, klassik-rasmiy stildegi kiyim hám pardoz (er adamlar: kostyum-shalbar hám galstuk, aq (yamasa aqshıl) reńdegi kóylek, shash hám saqalı alıngan; hayal-qızlar kostyum-yubka, aq (yamasa aqshıl) reńdegi kofta, shashi jıynalgan júdá qımbat bahalı tagınshaqlarsız júriwleri lazım.

11-bap. Qarjılandırıw materiallıq-texnikalıq tamiynat.

77. Uliwma bilim beriw mákemesi xızmetin qarjılandırıw belgilengen tártipte dizmnen ótkerilgen hám tastıyqlangan qárejetler smetasına muwapiq ámelge asırıladı.

78. Uliwma bilim beriw mákemesi byudjetten tısqarı qosımsısha qarjılardı qamtıp alıw byudjetten qarjılandırıwdı kemeyttiriwge alıp kelmesligi lazım.

79. Uliwma bilim beriw mákemesi óz Ustavında belgilengen maqsetlerge muwapiq qosımsısha qarjı tabıw huqıqına iye.

80. Uliwma bilim beriw mákemesi xızmetin qarjılandırıw tómendegi derekler esabınan ámelge asırıladı:

- Ózbekstan Respublikası mámlekетlik byudjeti qarjıları;
- Uliwma bilim beriw mákemesi isbilermenlik xızmetinen, nızam hújjetlerinde qadagalınbagan shartnama tiykarında pullı xızmet kórsetiw, imaratlardı inventarlar menen úskenerdi ijaraga beriwden alıngan daramatlar;
- Fizikalıq hám yurudikalıq shaxslardıń nızam menen belgilenbegen qáwenderlik qayırqomlıqları, aymaqlıq hám de xalıqaralıq shólkemlerdiń grantları;
- Nızam hújjetleri qadagan etilmegen basqa derekler.

81. Uliwma bilim beriw mákemesi shtatındagi xızmetkerlerdiń sanı ulıwma bilim beriw mákemeleriniń úlgi shtatlarına muwapiq belgilenedi.

82. Uliwma bilim beriw mákemesi oqıwshıllarga ulıwma orta bilim beriwden tısqarı, qosımsısha (atap aytqanda pullı) bilim xızmetleri kórsetiliw mümkin.

Ata-analarınıń ótinishlerine kóre, mektepte pullı xızmet tiykarında 6 jaslı balalardı ulıwma orta bilim beriwgə tayarlaw toparlarda shólkemlestiriw mümkin.

83. Nızam hújjeterinde qadagalınbagan xızmetinen alıngan daramat esabına satıp alıngan mal-múlk mekteptiń esabına kiritiledi.

84. Uliwma bilim beriw mákemesi mal-múlkı hám pul qarjılarınıń sariplaniwı ushın direktor tikkeley juwapker esaplanadi.

85. Uliwma bilim beriw mákemesi tárepinen nızam hújjetlerine muwapiq qarjı hám statistikalıq esabat júrgızıledi.

86. Uliwma bilim beriw mákemesi xızmetkerlerin materallıq hám ruwxıy xoshametlew hám de is haqısına ústemeler nızam hújjetlerine muwapiq belgilenedi.

12-bap. Juwmaqlawshi qagyldalar.

87. Uliwma bilim beriw mákemesiniń xalıqaralıq birge islesiwi xalıqaralıq shártnamalar tiykarında xalıqara hám sırt elli shólkemler menen pedagogikalıq xabar hám tájiriye almasıw, pedagog xızmetkerleriniń qánigeligin asırıw hám de stajirovka ótewi kórinisinde ámelge asırıladı.

88. Uliwma bilim beriw mákemesi oqıwshıllarınıń ata-anaları, puxaralardıń ózin-ózi basqarıw uyumlari, basqa bilimlendirıw mákemeleri hám mámlekëtlik emes shólkemler menen úzliksız baylanısta xızmet kórsetedi.

89. Uliwma bilimlendirıw mákemelerinde olardıń is xızmeti menen baylanıslı bolmagan shólkemler, atap aytqanda siyasiy partiyalar hám háreketler shólkemlestiriliwine

hám xızmet kórsetiwine jol qoyılmaydı.

90. Uliwma bilim beriw mákemesi qayta shólkemlestiriw yamasa toqtatıw nızam talaplarına muwapiq shólkemlestiriwshi (dúziwshi) tárepinen ámelge asırıldırı.

Toqtatılgan mektep shólkemlestiriwshisi (dúziwshi) oqıwshılardı ata-analarınıń qálewi menen basqa mektepke ótkeriw juwapkershiligin aladı.

91. Uliwma bilim beriw mákemesi toqtatılgan waqıttta onıń pul qarjıları hám mal-múlkinen, onıń májbúriyatların qaplaw boyınsha tólemler esaplangan halda nızam hújjetleri hám mekteptiń ámeldegi Ustavina muwapiq paydalanyladi.

92. Uliwma bilim beriw mákemesiniń ámeldegi Ustavın qayta dizimnen ótkeriw qalalıq mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriliw bólümminiń yuristi menen kelisilgen halda qayta ámelge asırıldırı.

93. Usı Ustav talapları buzılıwında ayıplı bolgan shaxslar, nızam hújjetlerinde belgilengen tártipte juwapkershilikke tartıladı.

Usı Ustav mektep 2023-jıl 29-avgustda 38-sanlı mamlekетlik uliwma bilim beriw mektebinin Pedagogikalıq keńesiniń 1 -sanlı májilisinde qabil etilgen.

Pedagogikalıq keńes başlıgı: Z.Q.Qutibaeva.

Nókis qalası Ádillik bólımı
mámlekethlik xizmetler orayı

2023-jil

22

«TASTÍYÍQLAYMAN»
Nókis qalası Mektepke shekemgi hám
mektep bilimlendiriliw bólimi başlığı w.w.a

U.Auyezmuratova

2023-jil

**Nókis qalası Mektepke shekemgi
hám mektep bilimlendiriliw bólime
qarashı 38-sanlı ulıwma orta bilim
beriw mektebi mámlekethlik mákemesi**

USTAVÍ